

A young child with blonde hair, wearing a blue shirt, is leaning over a public water fountain. Water is flowing from the tap into the child's mouth. The background shows a tiled wall and a sink.

PFAS – vad innebär det nya gränsvärdet?

Sandra Strandh, Livsmedelsverket

Livsmedelsverkets åtgärdsgräns och det nya dricksvattendirektivet

- Livsmedelsverkets åtgärdsgräns
PFAS 11, 90 ng/l
- Dricksvattendirektivet
PFAS 20, 100 ng/l

1	Perfluorbutansyra (PFBA)
2	Perfluorpentansyra (PFPA)
3	Perfluorhexansyra (PFHxA)
4	Perfluorheptansyra (PFHpA)
5	Perfluoroktansyra (PFOA)
6	Perfluornonansyra (PFNA)
7	Perfluordekansyra (PFDA)
8	Perfluorbutansulfonsyra (PFBS)
9	Perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)
10	Perfluoroktansulfonsyra (PFOS)
11	Fluortelomersulfonsyra (6:2 FTS)

1	Perfluorbutansyra (PFBA)
2	Perfluorpentansyra (PFPA)
3	Perfluorhexansyra (PFHxA)
4	Perfluorheptansyra (PFHpA)
5	Perfluoroktansyra (PFOA)
6	Perfluornonansyra (PFNA)
7	Perfluordekansyra (PFDA)
8	Perfluorundekansyra (PFUnDA)
9	Perfluordodekansyra (PFDoDA)
10	Perfluortridekansyra (PFTrDA)
11	Perfluorbutansulfonsyra (PFBS)
12	Perfluorpentansulfonsyra (PFPS)
13	Perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)
14	Perfluorheptansulfonsyra (PFHpS)
15	Perfluoroktansulfonsyra (PFOS)
16	Perfluornonansulfonsyra (PFNS)
17	Perfluordekansulfonsyra (PFDS)
18	Perfluorundekansulfonsyra (PFUnDS)
19	Perfluordodekansulfonsyra (PFDoDS)
20	Perfluortridekansulfonsyra (PFTrDS)

Riktvärden för PFAS 4 i dricksvatten beräknat utifrån Efsas TVI

Befolkningsgrupp	Vikt kg	Konsumtion ^a L/dag	Riktvärde	Riktvärde	Riktvärde	Riktvärde
			Enbart dricksvatten ng/L	Om hänsyn tas till bidrag från kosten ng/L	Om hänsyn tas till bidrag från kosten ng/L	Om hänsyn tas till bidrag från kosten ng/L
4-åringar	18 ^b	1,6	7	0,3	-	-
8-åringar	31 ^b	1,6	12	3	1	-
12-åringar	42 ^b	2	13	6	4	-
Kvinnor	68 ^c	2	21	11	8	1
Män	82 ^c	2,5	21	11	9	4

^aEfsa, 2017. ^bLivsmedelsverket, 2003. ^cLivsmedelsverket, 2012. - = värdet är negativt.

Livsmedelsverkets förslag till nationellt gränsvärde för PFAS i dricksvatten

- Två gränsvärden
  - PFAS 4 (Efsa)
  - PFAS 21 (PFAS 20 + 6:2 FTS)
- Undersökning om faroanalysen visar att det behövs
- **Gränsvärde PFAS 4 = 4 ng/l**
- Gränsvärde PFAS 21 = 100 ng/l

Övergångsbestämmelse

- De nya föreskrifterna beslutas i slutet av 2022 och träder i kraft 1 januari 2023
- Krav på undersökning och åtgärder för PFAS från 1 januari 2026
- Krav på utredning och åtgärd om gränsvärdet överskrids
- Lång utrednings-och åtgärdstid kan accepteras

Tekniska riktlinjer 2024

”Kommissionen ska senast den 12 januari 2024 fastställa tekniska riktlinjer för analysmetoder för övervakning av per- och polyfluoralkylerade ämnen under parametern ”PFAS totalt” och ”Summan av PFAS”, inbegripet detektionsgränser, parametervärden och provtagningsfrekvens.”

Tillägg i föreskrifterna kring undersökning av PFAS kan komma innan 2026

Andra länder

Nederländerna

- Hinner inte införa nationellt gränsvärde till 2023

Danmark

- PFAS 4 2 ng/l, trädde i kraft 1 januari 2022
- Branschen bedömer att det är nödvändigt med ett hälsomässigt baserat gränsvärde
- Miljöstyrelsen bedömer att ett hälsomässigt baserat gränsvärde är motiverat oavsett vilka kostnader det medför för dricksvattenproducenterna

Belgien

- Planerar för ett riktvärde för PFAS 4 4 ng/l

Kommun/ Dricksvattenproducent	Vatten- verk	Försörjda personer	PFAS 4 (ng/l)	PFAS 11 (ng/l)	PFAS 18 (ng/l)	ΣPFAS (ng/l)	Antal analyser	År
Arvidsjaur ³	3 ³	10	28,1	30,5		30,5	1	2018
Halmstad	2	5 000	23,1-30,2	31,0-39,2		34,6- 39,2	3	2019- 2020
Halmstad	5	500	0,3-10,6	4,1-28,0		4,1- 29,3	3	2019- 2020
Karlskrona ³	6 ³	229	16,7-22,9 ⁴	22,0-25,6 ⁴		22,0- 25,6 ⁴	2	2016- 2018
Ljungby	11	17 000		13,2 ¹			1	2014
Norrvatten	12	650 000	5,5-5,9	12,8-13,0		12,8- 13,0	3	2018- 2019
Stockholm Vatten	15	560 000	4,6-6,4	8,8-10,7			3	2017- 2019
Sydvatten	13	500 000	0-7,7	0-11,4	11,4	0,3-11,4	3	2018- 2019
Söderhamn	7	16 000	3,3-14,3 ²	3,3-22,2 ²			15	2016- 2020
Södertälje, Nykvarn	14	98 000	3,0-5,1	7,0-10,8			3	2018- 2019
Uppsala	4	100 000	11,6-15,0	22,1-28,8	23,7- 30,8	23,7- 30,8	3	2020
Uppvidinge	9	5 000	10,3	16,7			1	2019
Uppvidinge	10	500	10,3	13,8			1	2019
Västerås	8	120 000	4,3-5,7	7,8-17,1		7,8- 17,1	2	2019
Västerås	1	120 000	8,3-19,5	10,5-39,8		10,5- 39,8	2	2019

Vilka konsekvenser får förslaget?

- Många dricksvattenproducenter behöver vidta åtgärder för att minska PFAS-halterna
- Respons från branschen – positiva till förslaget till hälsomässigt baserat gränsvärde och har förståelse för att detta innebär ökade kostnader
- Svårt att uppskatta kostnader, finns främst uppgifter kring beredning som används idag (aktivt kol)
- Verkliga kostnader på lång sikt?

Vad händer nu?

- Nya föreskrifter beslutas innan årsskiftet
- Vägledning i Kontrollwiki
- Invänta tekniska riktlinjer
- Frågor och svar på Livsmedelsverkets webbplats
- Information till bransch och kontrollmyndigheter

TACK!

Sandra Strandh

sandra.strandh@slv.se

018-17 43 69

Livsmedelsverket